

Gitukod sa Roma ang Panan-awon - Numero Unom

Ang mga Mahitungod sa Propesiya nga mga Panaglalis sa Kasaysayan sa Adventista: Pagsabot sa Panagbangi Tali kang Uriah Smith ug James White bahin sa Daniel 11:36

Jeff Pippenger

2024-08-14

Atong gituki ang unom ka linya sa propetikong kontrobersiya nga nahitabo sulod sa kasaysayan sa Adventismo sukad sa 1798 hangtod sa karon nga panahon.

“Sa kasaysayan ug sa tagna ang Pulong sa Dios naghulagway sa hataas ug padayon nga panagbingkil tali sa kamatuoran ug sa kasaypanan. Kana nga panagbingkil nagapadayon pa gihapon. Ang mga butang nga nahitabo kaniadto, pagausabon. Ang daang mga paglalis pagapukawon pag-usab, ug ang bag-ong mga teorya magakanunayng motungha. Apan ang katawhan sa Dios, nga sa ilang pagtoo ug sa katumanan sa tagna adunay gibuhad nga bahin sa pagpahibalo sa mga mensahe sa nahaunang, ikaduhang, ug ikatulong manulonda, nasayod kon hain sila nagabarog. Anaa kanila ang usa ka kasinatian nga labi pang bililhon kay sa lunsay nga bulawan. Kinahanglan silang magbarog nga malig-on sama sa bato, nga nagkupert sa sinugdanan sa ilang pagsalig nga malig-on hangtod sa katapusan.” Selected Messages, basahon 2, 109.

Ang miaging artikulo naghisgot sa nahauna ug katapusang panaglalis mahitungod sa gahom sa Roma, ug karon atong hisgotan ang panaglalis nga nahitabo tali kang Uriah Smith ug James White. Gisulod ni Uriah Smith ang iyang kaugalingong “pribadong hubad” ngadto sa bersikulo traynta ug sais.

“BERSIKULO 36. Ug ang hari magabuhad sumala sa iyang kabubut-on; ug siya magapadaku sa iyang kaugalingon, ug magabayaw sa iyang kaugalingon labaw sa matag dios, ug magasulti ug kahibulongang mga butang batok sa Dios sa mga dios, ug magauswag hangtod nga matuman ang kapungot; kay kadtong gitagana pagabuhaton man.”

“Ang hari nga gipaila dinhi dili mahimong magkahulogan sa mao rang gahum nga bag-o pa lang nahisgotan; nga mao, ang gahum sa kapapahan; kay ang mga paghulagway dili motukma kon iaplikar niana nga gahum.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 292.

Giila ni Smith nga ang gahum sa miaging bersikulo mao ang “papal nga Roma,” apan nagaangkon siya nga ang mga kinaiyang gihulagway sa bersikulo traynta’y sais dili mga propetikong kinaiya nga nagaila sa papal nga Roma. Kana nga pag-angkon bakak. Kinahanglan hinumdoman nga diha sa pagrebelde niadtong 1863, ang pito ka mga panahon sa Levitico kapitulo baynte-sais gisalikway, ug busa ang representasyon sa pito ka mga panahon sa duruha ka mga lamesa ni Habakkuk gidumilian usab. Ang mga tsart sa 1843 ug sa 1850 naghulagway sa pito ka mga panahon diha mismo sa kinataliwad-an sa mga tsart, ug ang duruha ka mga hulagway nagbutang sa krus sa sentro

sa linya sa pito ka mga panahon. Sa dihang miabot ang bag-ong kahayag bahin sa pito ka mga panahon niadtong 1856 ug sa ulahi gisalikway, kini maoy timaan sa pagsalikway sa duruha ka mga lamesa ni Habakkuk, ug usab sa awtoridad sa Espiritu sa Tagna, nga sa pagkahapsay kaayo nagaila nga ang duruha ka mga tsart gimandoan sa Dios.

Sumala kang Sister White, ang katapusang limbong ni Satanas mao ang paghimong walay kapuslanan sa pagpamatuod sa Espiritu sa Dios, ug dinhi ang unang limbong mao ang paghimong walay kapuslanan sa pagpamatuod sa Espiritu sa Dios, ug kini usab nagrepresentar sa usa ka dungan nga pagsalikway sa mga patukoranan nga mga kamatuoran nga anaa sa duha ka tsart, ug ilabi na gayud sa pito ka mga panahon.

Sa paghimakas batok niadtong 1863, walay lain kondili si Uriah Smith ang naghimo sa peke nga tsart sa 1863, nga nagtangtang sa linya sa pito ka mga panahon. Pag-abot sa 1863 si Uriah Smith mipiyong sa iyang mga mata ngadto sa kahayag sa pito ka mga panahon, ug dili na makakita nga adunay duha ka “kasuko” nga giila ni Daniel. Ang duha ka mga kasuko nagrepresentar sa pito ka mga panahon batok sa amihanang gingharian sa Israel, ug sa habagatang gingharian sa Juda. Ang nahauna batok sa napulo ka amihanang mga banay nagsugod niadtong 723 BC ug natapos sa 1798, ug ang ikaduha nagsugod niadtong 677 BC ug natapos sa 1844.

Si Gabriel miadto kang Daniel sa ikawalong kapitulo aron ipasabut ang panan-awon sa marah, ug may kalabutan sa iyang buluhaton, mihatag siya ug ikaduhang saksi alang sa 1844. Ang duruha ka libo ug tulo ka gatus ka tuig sa ikawalong kapitulo sa Daniel natapos sa 1844, apan ingon man usab niana natapos ang ulahi sa duha ka mga kaligutgut batok sa amihanang ug habagatang mga gingharian.

Ug siya miingon, Tan-awa, ipahibalo ko kanimo kon unsa ang mahitabo sa katapusang tumoy sa kapungot; kay sa panahon nga gitakda ang katapusan mahitabo. Daniel 8:19.

Ang katapusang tumoy nagapasabot daan ug unang tumoy. Ang ulahi sa duha ka kapungot, nga yano lamang nga laing pahayag sa pito ka kapanahonan, natapos niadtong 1844, ug ang unang kapungot natapos niadtong 1798. Ang bersikulo nga giangkong ni Smith nga walay mga piho nga timailhan sa gahum sa kapapahan, maoy nagtimaan sa tuig sa dihang ang kapapahan makadawat sa iyang makamatay nga samad.

Ug ang hari magabuhat sumala sa iyang kabubut-on; ug siya magapahitaas sa iyang kaugalingon, ug magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa matag dios, ug magasulti ug mga kahibulongang butang batok sa Dios sa mga dios, ug mouswag hangtud nga matuman ang kapungot; kay kadtong gitino pagabuhaton gayod. Daniel 11:36.

“Ang hari” sa bersikulo traynta’y-sais “molampos hangtod nga ang kasuko matuman.” Timan-i ang gisulat ni Smith mahitungod sa Daniel kapitulo otso, mga bersikulo baynte-tres ug baynte-kuwatro sa mao rang basahon diin iyang giangkong nga ang gahum sa pagka-papa wala magbaton sa husto nga mga kinaiya aron matuman ang bersikulo traynta’y-sais.

“BERSIKULO 23. Ug sa ulahing panahon sa ilang gingharian, sa diha nga ang mga malapason makaabot na sa ilang kahingpitan, motindog ang usa ka hari nga mabangis ug dagway, ug

masinabton sa mangitngit nga mga pulong. 24. Ug ang iyang gahum mahimong kusgan, apan dili pinaagi sa iyang kaugalingong gahum; ug maglaglag siya sa kahibulongang paagi, ug molampos, ug magabuhat, ug laglagon niya ang mga gamhanan ug ang balaang katawhan. 25. Ug pinaagi usab sa iyang palisiya pahimoon niya nga mouswag ang limbong diha sa iyang kamot; ug pagadayegon niya ang iyang kaugalingon sa iyang kasingkasing, ug pinaagi sa pakigdait laglagon niya ang daghan: motindog usab siya batok sa Prinsipe sa mga prinsipe; apan pagadugmokon siya nga walay kamot.

“Kining gahom mopuli sa upat ka bahin sa gingharian sa kanding sa ulahing panahon sa ilang gingharian, nga mao, paingon sa pagtapos sa ilang pagdagan. Kini, sa pagkatinuod, mao ra ang gamayng sungay sa bersikulo 9 ug sa mosunod. Iaplikar kini sa Roma, sumala sa gipakita sa mga pahayag bahin sa bersikulo 9, ug ang tanan mahiuyon ug matin-aw.

“‘Usa ka hari nga mabangis ug dagway.’ Si Moises, sa pagtagna sa silot nga moabot ibabaw sa mga Judio gikan niining maong gahom, nagtawag niini nga ‘usa ka nasud nga mabangis ug dagway.’ Deut. 28:49, 50. Walay katawhan nga mipakita ug mas makahahadlok nga dagway sa laray sa panggubat kay sa mga Romano. ‘Nakasinabot sa mga malalom nga pulong.’ Si Moises, sa Kasulatan nga bag-o lang gihisgutan, nagaingon, ‘Kansang pinulongan dili mo masabtan.’ Dili kini ikasulti mahitungod sa mga Babilonhon, mga Persianhon, o mga Grego, kon itandi sa mga Judio; kay ang mga pinulongang Caldeanon ug Grego gigamit sa mas dako o mas gamay nga sukod didto sa Palestina. Apan dili kini mao ang kahimtang sa Latin.”

“Sa diha nga ang mga malapason maabot na sa kahingpitan.” Sa tibuok panahon, ang kalabutan tali sa katawhan sa Dios ug sa ilang mga manlulupig gipadayon sa pagtan-aw. Tungod sa mga kalapasan sa iyang katawhan maoy hinungdan nga sila gibaligya ngadto sa pagkabinihag. Ug ang ilang pagpadayon sa sala nagdala ug labi pang mapintas nga silot. Sa walay panahon nga ang mga Judio, isip usa ka nasod, nahimong labi pang mahugaw sa pamatasan kay sa panahon nga sila nahiubos ilalom sa kagamhanan sa mga Romano.

“‘Gamhanan, apan dili pinaagi sa iyang kaugalingong gahum.’ Ang kalamposan sa mga Romano sa dakong bahin nagagikan sa tabang sa ilang mga kaalyado, ug sa pagkabahinbahin sa ilang mga kaaway, nga ilang kanunay andam pahimuslan. Ang Papadong Roma usab gamhanan pinaagi sa sekular nga mga gahum nga iyang gigamhan pinaagi sa espirituwal nga pagkontrol.

“‘Siya magalaglag sa katingalahan.’ Ang Ginoo miingon sa mga Judio pinaagi sa propeta nga si Ezekiel nga itugyan niya sila ngadto sa mga tawo nga ‘hanas sa paglaglag;’ ug ang pagpatay sa usa ka milyon ug usa ka gatus ka libo ka mga Judio sa pagkalaglag sa Jerusalem pinaagi sa kasundalohang Romano, maoy usa ka makalilisang nga pagpamatuod sa mga pulong sa propeta. Ug ang Roma sa ikaduhang yugto niini, o ang pagka-papal niini, maoy may tulubagon sa kamatayon sa kalim-an ka milyon nga mga martir.

“‘Ug pinaagi sa iyang palisiya usab iyang pauswagon ang limbong diha sa iyang kamot.’ Ang Roma nailhan labaw sa tanang ubang mga gahum tungod sa usa ka palisiya sa limbong, pinaagi niini iyang gidala ang mga nasod ilalom sa iyang pagpugong. Tinuod kini mahitungod sa paganong Roma ug sa papal nga Roma. Ug sa ingon, pinaagi sa pakigdait iyang gilaglag ang

daghan.

“Ug sa Roma, sa katapusan, diha sa persona sa usa sa iyang mga gobernador, mitindog batok sa Prinsipe sa mga prinsipe, pinaagi sa paghatag ug hukom sa kamatayon batok kang Jesu-Cristo. ‘Apan siya pagadugmokon nga walay kamot,’ usa ka pahayag nga nag-ila sa pagkalaglag niining gahuma uban sa paghampak sa larawan sa kapitulo 2.” Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 202–204.

Si Smith, sa makaduha sulod sa maong teksto, nagpaila nga ang mga kinaiyang profetiko sa pagano ug papal nga Roma mapulihanay, kay kini yano lamang nga pagpakita sa Roma sa iyang duha ka hugna, sama sa sinagol nga puthaw ug kulonon diha sa Daniel kapitulo dos, nga giila ni Sister White ingon nga mga simbolo sa churchcraft ug statecraft. Sa dihang giila ni Daniel diha sa mga bersikulo nga gituki ni Smith—nga ang Roma “shall prosper, and practice,” ug nga ang Roma “shall cause craft to prosper in his hand,”—miingon si Smith nga diha sa bersikulo traynta’y sais ang “hari” nga “shall prosper till the indignation be accomplished,” nagaila sa usa ka kinaiyang profetiko sa pagano ug papal nga Roma. Unya siya miangkon nga walay bisan usa sa mga kinaiya sa Roma diha sa bersikulo traynta’y sais nga nagtumong sa gahum sa pagka-papa.

Naghisgotan na nato si Smith sa pagpaluyo sa pag-ila nga ang Roma mao ang mga tulisan nga nagatukod sa panan-awon, ug usa sa upat ka propetikong kinaiya diha sa bersikulo katorse mao nga ang Roma nagapahitaas sa ilang kaugalingon.

Ug niadtong mga panahona daghan ang motindog batok sa hari sa habagatan; usab, ang mga tulisan sa imong katawhan magbayaw sa ilang kaugalingon aron sa pagpatindog sa panan-awon; apan sila mangapukan. Daniel 11:14.

Giangkon ni Smith nga ang mga paghulagway sa hari diha sa bersikulo traynta’y sais dili motakdo sa gahom sa kapapahan, bisan tuod siya kaniadto mipanalipod nga ang Roma diha sa bersikulo katorse mao ang nagapahitas-on sa iyang kaugalingon. Apan ang hari sa bersikulo traynta’y sais “magapahitas-on sa iyang kaugalingon.” Kana rang maong hari sa bersikulo traynta’y sais “mosulti ug kahibulongang mga butang batok sa Dios sa mga dios.” Diha sa Daniel ang gahom sa kapapahan “mosulti ug dagkung mga pulong batok sa Labing Hataas,” ug diha sa basahon sa Pinadayag ang gahom sa kapapahan nagapasipala batok sa Labing Hataas.

Ug gihatagan siya ug baba nga nagasulti ug dagkung mga butang ug mga pasipala; ug gihatagan siya ug kagahum sa pagpadayon sulod sa kap-atan ug duha ka bulan. Ug gibuka niya ang iyang baba sa pagpasipala batok sa Dios, sa pagpasipala sa iyang ngalan, ug sa iyang tabernakulo, ug kanila nga nagapuyo sa langit. Pinadayag 13:5, 6.

Ang matag tagnaong piho nga paghulagway sa gahom sa kapapahan gipaila sa bersikulo traynta’y sais.

Ug ang hari magabuhat sumala sa iyang kabubut-on; ug siya magabayaw sa iyang kaugalingon, ug magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa tanang dios, ug magasulti ug kahibulongang mga butang batok sa Dios sa mga dios, ug siya molampos hangtod nga matuman ang kapungot; kay ang gitagal pagahimoon. Daniel 11:36.

Ang mga komentaristang tawo sa daghang higayon dili kasaligan, apan daghang mga komentaristang Adventista ang nagpamatuod sa dayag nga kamatuoran nga ang bersikulo traynta'y sa isang mao ang gisubli sa laing pulong sa apostol nga si Pablo gikan sa 2 Tesalonica, sa dihang iyang gihisgutan ang tawo sa sala.

Ayaw gayud kamo palimbongi ni bisan kinsa sa bisan unsang paagi; kay kana nga adlaw dili moabot, gawas kon moabot una ang pagkahulog sa pagtoo, ug mapadayag ang tawo sa sala, ang anak sa kalaglagan; Siya nga nagasukol ug nagapahitaas sa iyang kaugalingon labaw sa tanan nga ginatawag nga Dios, o nga ginasimba; aron nga siya ingon nga Dios molingkod sa templo sa Dios, nga nagapakita sa iyang kaugalingon nga siya mao ang Dios. 2 Tesalonica 2:2, 3.

Ang bersikulo traynta y sa isang nag-ingon nga “siya magabayaw sa iyang kaugalingon, ug magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa matag dios,” ug si Pablo nag-ingon, “ang tawo sa sala igapadayag, ang anak sa kalaglagan; nga nagasukol ug nagabayaw sa iyang kaugalingon labaw sa tanan nga ginatawag nga Dios, o nga ginasimba.” Tin-aw nga si Smith walay awtoridad nga propetiko sa pag-angkon nga ang hari sa bersikulo traynta y sa isang lahi sa hari nga gihisgutan sa mga bersikulo nga nag-una sa bersikulo traynta y sa isang. Sa gramatika wala siyay katarungan sa paghimo sa iyang sayop nga pag-aplikar, ug ang iyang pag-angkon nga gibuhay niya kini tungod kay ang bersikulo traynta y sa isang walay mga kinaiya sa gahum sa pagkapapa maoy usa ka pagtuis sa Kasulatan sa paningkamot sa pagtukod og usa ka personal nga paghubad.

Aduna usab kitay labi pang malig-ong pulong sa pagpanagna; nga mao ang inyong maayong pagabuhaton kon tagdon ninyo, ingon sa usa ka kahayag nga nagasidlak sa usa ka mangitngit nga dapit, hangtud nga ang adlaw mosubang, ug ang bitoon sa kabuntagon mosilang sa inyong mga kasingkasing: Nga nasayran una sa tanan kini, nga walay pagpanagna sa Kasulatan nga mahitungod sa kaugalingong paghubad. Kay ang pagpanagna wala moanhi kaniadto pinaagi sa kabubut-on sa tawo; kondili ang mga balaang tawo sa Dios misulti samtang sila gimandoan sa Espiritu Santo. 2 Pedro 1:19–21.

Sa tibuok mga katuigan sa Laodiceanong Adventismo, daghan ang mga Adventistang teologo, mga pastor, ug mga awtor nga mitagad sa pangutana kon ilang hunahuna nga husto ba o sayop ang paggamit ni Smith. Usa ka Australianong pastor, si Louis Were, nga dugay nang namatay, migahin sa kadaghanan sa iyang ministeryo sa pagsupak sa sayop nga profetikong modelo ni Smith. Ang hinungdan sa iyang pagsupak dili lamang tungod kay si Smith sa kataposan nag-ila sa hari nga moabot sa iyang katapusan sa bersikulo kap-atan ug lima nga mao ang Turkey, kondili ang plataporma ni Smith nakapamunga usab ug sayop nga paggamit sa Armageddon. Sa mga katuigan sa 1980s o mga ingon niana, usa ka Adventistang awtor misulat ug usa ka basahon nga may ulohang, *Adventists and Armageddon, Have we Misunderstood Prophecy?* Ang ngalan sa awtor mao si Donald Mansell, ug ang basahon anaa gihapon.

Gisubay ni Mansell ang kasaysayan nga miabot ngadto sa Unang Gubat sa Kalibotan ug sa Ikaduhang Gubat sa Kalibotan, nga nagpakita nga sa dihang nakita nga nagakahiduo ang maong duha ka gubat, ang mga ebanghelistang Adventista misugod sa paggamit sa sayop nga pag-aplikar ni Smith mahitungod sa Turkey nga nagmartsa paingon sa literal nga Jerusalem ingon nga timaan

sa Armagedon ug sa katapusan sa kalibotan. Iyang gipakita pinaagi sa mga talaan sa pagkamiyembro sa iglesia nga sa nagkaduol ang matag usa sa mga gubat, daghang mga kalag ang nadala ngadto sa pagkamiyembro sa iglesiang Adventista, pinasikad sa propetikong paghatag og gibug-aton sa ebanghelista nga nakuha gikan sa sayop nga panglantaw ni Smith mahitungod sa Armagedon.

Sa dihang natapos ang usa man sa mga gubat, ug ang mga depektibong taga wala matuman, ang iglesia nawadan ug mas daghang mga miyembro kay sa ilang nadani pinaagi sa propetikong modelo nga gitukod ni Smith.

Pinaagi sa pagsalikway ni Smith sa pundasyonal nga mensahe sa mga Millerite, ug sa iyang pagkaandam sa pagpasiugda sa iyang pribadong hubad sa bersikulo traynta'y sais hangtod kwarenta'y singko sa Daniel, ang lohika ni Smith nakamugna ug usa ka propetikong modelo nga gibase sa kasamtangang mga panghitabo.

Sa panaglalis tali sa kang Smith ug kang James White mahitungod sa hari nga moabot sa iyang katapusan diha sa katapusang bersikulo sa Daniel onse, gipadayag ni James White ang usa ka lohika nga sa mubo apan tin-aw naglarawan sa huyang nga patukoranan sa propesiya ni Smith. Gitudlo ni White nga “ang propesiya nagpatungha sa kasaysayan, apan ang kasaysayan dili nagpatungha sa propesiya.”

Ang mga ebanghelista sa Adventismo nga naglihok sa wala pa ang duha ka gubat migamit sa nagalambo nga kasaysayan aron ipresentar ang sayop nga propetikong modelo ni Smith mahitungod sa Armagedon, ug ang ilang buluhaton, nga daw ingon ka gipanalanginan sa mga tuig nga nag-una sa mga gubat, miresulta sa kinatibuk-ang kapildihan sa dihang napamatud-an nga ang maong propetikong modelo nahimong pinasikad sa usa ka pribadong paghubad.

Pagbantay kamo sa mini nga mga manalagna, nga moanhi kaninyo nga nagsul-ob sa panit sa karnero, apan sa sulod sila manunukob nga mga lobo. Ila ninyo silang maila pinaagi sa ilang mga bunga. Nagapamupo ba ang mga tawo ug ubas gikan sa mga tunok, o mga igos gikan sa mga kadyapa? Busa ang matag maayong kahoy nagapamunga ug maayong bunga; apan ang daotang kahoy nagapamunga ug daotang bunga. Ang maayong kahoy dili arang makapamunga ug daotang bunga, ni ang daotang kahoy makapamunga ug maayong bunga. Ang matag kahoy nga wala magapamunga ug maayong bunga pagaputlon ug igatambog ngadto sa kalayo. Busa, pinaagi sa ilang mga bunga maila ninyo sila. Mateo 7:15–20.

Ang kaandam ni Smith sa pagpasiugda sa usa ka pribadong mapanagnong modelo sa hari diha sa bersikulo traynta'y-sais nagpamunga usab sa paghimo sa sayop nga pag-aplikar sa ikaunom nga hampak ug sa Armagedon.

Ug ang ikaunom nga manulonda mibubo sa iyang panaksan ibabaw sa dakong suba nga Eufrates; ug ang tubig niana nauga, aron maandam ang dalan sa mga hari sa sidlakan. Ug nakita ko ang tulo ka mahugaw nga mga espiritu nga sama sa mga baki nga migula gikan sa baba sa dragon, ug gikan sa baba sa mapintas nga mananap, ug gikan sa baba sa mini nga propeta. Kay sila mao ang mga espiritu sa mga yawa, nga nagabuhat ug mga milagro, nga nangadto sa mga hari sa yuta ug sa tibook kalibutan, aron tigumon sila ngadto sa gubat

niadtong dakong adlaw sa Dios nga Makagagahum sa tanan. Ania karon, moanhi ako ingon sa usa ka kawatan. Bulahan ang nagabantay, ug nagatipig sa iyang mga saput, aron dili siya maglakaw nga hubo, ug ilang makita ang iyang kaulawan. Ug iyang gitigum sila sa tingub ngadto sa usa ka dapit nga gitawag sa Hebreohanon nga pinulongan ug Armagedon. Pinadayag 16:12–16.

Sumala sa atong gihisgotan kaniadto, ang ikaunom nga hampak moabot human sa pagtapos sa panahon sa pagpasulay sa tawo; busa ang pasidaan nga naglangkob sa pagbantay sa imong mga bisti kinahanglan nagtumong sa usa ka isyu sa pagsulay nga mahitabo sa dili pa motindog si Miguel ug matapos ang panahon sa pagpasulay sa tawo ug magsugod ang unang hampak. Ang ikaunom nga hampak nag-ila sa mga lihok sa dragon, sa mananap, ug sa mini nga propeta, nga mao ang tulo-ka-pilo nga panaghiusa nga magkatigom sa nagkaduol na nga balaod sa Dominggo. Kining tulo-ka-pilo nga panaghiusa mao ang Modernong Roma, ug ang simbolo nga nag-ila ug nagapahimutang niining tulo-ka-pilo nga panaghiusa sa Modernong Roma mao ang “mga tulisan sa imong katawhan,” nga “nagabayaw sa ilang kaugalingon aron sa paglig-on sa panan-awon” ug “mapukan.”

Ang pasidaan sa ikaunom nga hampak, kon masabtan, motugot sa usa ka kalag nga magpabilin ang iyang mga sapot; apan kon kini isalikway, ibilin niini ang usa ka kalag nga hubo, nga maoy usa sa lima ka mga kinaiya sa usa ka Laodicean. Ang simbolo nga nagpatukod niana nga pasidaan mao ang mga tulisan sa imong katawhan, nga nagapahitaas sa ilang kaugalingon ug sa katapusan mangapukan. Miingon si Solomon nga kon ang katawhan sa Dios walay maong panan-awon, sila mangawagtang.

Diin walay panan-awon, ang katawhan mangahanaw; apan siya nga nagabantay sa kasugoan, bulahan siya. Proverbio 29:18.

Ang Hebreohanon nga pulong nga “malaglag” nagkahulogan ug “hubuon,” ug si Juan misulat, “Bulahan ang nagabantay, ug nagabantay sa iyang mga bisti, aron dili siya maglakaw nga hubo, ug ilang makita ang iyang kaulawan.” Sayop si Smith mahitungod sa Hari sa Amihanan, ug kadtong bakak nga patukoranan sa tagna nagtugot kaniya sa paghimo ug usa ka pagpatin-aw sa tagna nga, kon dawaton, magahatod ug pagkahubo, nga maoy usa ka simbolo sa mga Laodicehanon, nga isuka gikan sa baba sa Ginoo.

Walay problema si Smith sa pagpamatuod sa iyang bag-ong sayop nga pag-ila sa Hari sa Amihanan batok sa bana sa propetisa nga si James White. Ang mga historyador nga Adventista, ug si Sister White, naghisgot sa ilang inila nga panaglalis. Gibadlong ni Ellen White ang iyang bana ug si Smith tungod kay ilang gitugotan nga ang ilang kalainan sa opinyon mahitungod kon kinsa ang girepresentahan sa hari sa amihanan diha sa Daniel onse mapasundayag sa publiko. Sa labing unang publikasyong Adventista human sa Dakong Kapakyasan sa 1844, si James White misulat:

“Nga si Jesus mitindog, ug gitak-um ang pultahan, ug miadto ngadto sa Tigulang sa mga adlaw, aron modawat sa iyang gingharian, sa ika-7 nga bulan, 1844, kini akong hingpit nga gitooan. Tan-awa ang Lucas 13:25; Mateo 25:10; Daniel 7:13,14. Apan ang pagbarog ni Miguel, Daniel 12:1, makita nga lahi nga hitabo, alang sa lahi nga katuyoan. Ang iyang

pagbangon niadtong 1844, mao ang pagtak-um sa pultahan, ug pag-adto ngadto sa iyang Amahan, aron modawat sa iyang gingharian, ug sa gahum sa paghari; apan ang pagbarog ni Miguel, mao ang pagpadayag sa iyang harianong gahum, nga anaa na kaniya, diha sa paglaglag sa mga daotan, ug sa pagluwas sa iyang katawhan. Si Miguel mobarog sa panahon nga ang katapusang gahum sa kapitulo 11 moabot sa iyang katapusan, ug walay motabang kaniya. Kini nga gahum mao ang katapusang nagtamay-tamay sa tinuod nga iglesia sa Dios: ug tungod kay ang tinuod nga iglesia ginatamay-tamayan pa gihapon, ug gisalikway sa tibuok Kristohanong kalibotan, nagasunod nga ang katapusang mapintas nga gahum wala pa ‘moabot sa iyang katapusan;’ ug si Miguel wala pa mobarog. Kining katapusang gahum nga nagtamay-tamay sa mga balaan gipakita diha sa Pinadayag 13:11-18. Ang iyang gidaghanon mao ang 666.” James White, A Word to the Little Flock, 8.

Sa dihang gipaila ni Smith ang iyang gitawag nga “bag-ong kahayag” bahin sa hilisgutan sa “katapusang gahum diha sa Daniel kapitulo onse,” nakita ni James White ang pagpatin-aw ni Smith, dili ingon nga bag-ong kahayag, kondili ingon nga usa ka pag-atake batok sa mga patukoranan. Ang kontrobersiya mahitungod sa Roma ingon nga hari sa amihanan diha sa Daniel onse nga nahitabo tali kang Uriah Smith ug James White nagbaton ug piho nga mga kinaiya, nga kita, ingon nga mga tinun-an sa propesiya, kinahanglan pagatiponon uban sa ubang mga kontrobersiya sa kasaysayan sa Adventista mahitungod sa simbolo sa Roma.

Usa sa maong mga kinaiya mao ang pagpaila sa usa ka pribadong paghubad. Ang laing kinaiya mao nga ang paggamit nianang pribadong paghubad nagkinahanglan sa pagliko sa yano nga gramatika, kay si Smith wala lamang magtagad nga ang matag propetikong kinaiya sa bersikulo trenta’y sais nagtumong sa Roma, kondili wala usab siya magtagad nga ang estruktura sa gramatika nagkinahanglan nga ang hari sa bersikulo trenta’y sais mao gayud ang maong hari nga girepresentar sa miaging teksto.

Ang usa pa mao nga ang pribadong paghubad usa ka pagsalikway sa mga sukaranang kamatuoran. Ang usa pa mao nga kini nagrepresentar sa pagsalikway sa awtoridad sa Espiritu sa Propesiya. Laing kinaiya niini mao nga ang unang sayop nga panghunahuna mahitungod sa Roma modala ngadto sa usa ka propetikong modelo nga dili motugot sa usa ka tawo sa pagbantay sa iyang mga bisti samtang sila nagkaduol sa panapos sa panahon sa pagtilaw sa katawhan. Ang usa pa mao ang pagkaandam sa pagpalambo sa iyang pribadong paghubad sa publiko. Ang usa pa mao nga ang pribadong paghubad sa kanunay ginaila ingon nga bag-ong kahayag. Kining tanang mga kinaiya girepresentar sulod sa kasamtangang paghisgot mahitungod sa mga “mga tulisan sa imong katawhan.”

Sa dihang ang katapusang kontrobersiya sa Roma, nga gitipohan sa nahaunang kontrobersiya sa Roma nga nag-ila sa “mga tulisan sa imong katawhan,” pagatagumon uban sa propetikong linya sa kontrobersiya nila ni Uriah Smith ug James White, atong makita nga ang usa ka pundok magatukod sa ilang propetikong modelo ibabaw sa usa ka kaugalingong paghubad, nga nagsalikway sa pundasyonal nga kamatuoran.

Ang pagsalikway sa mga sukaranang kamatuoran sa kinaugalingon nagpasabot sa pagsalikway sa awtoridad sa Espiritu sa Tagna, nga sa hilabihan ka malig-on nagapanalipod niadtong mga

sukaranang kamatuoran. Kana nga pundok andam usab sa pagpresentar sa ilang panglantaw sa dayag, bisan unsa pa ang mga kabalaka nga mahimong ipadayag mahitungod sa epekto nga mahimong mahatag sa maong pagtulon-an ibabaw sa katawhan sa Dios sa tibuok kalibotan.

Diha-diha dayon human sa 1844, sa unang kaliwatan sa Adventismo, gipaila ang laing kontrobersiya mahitungod sa Roma. Kining kontrobersiya padayon nga gihagit ug gipalihok, hangtod nga ang bakak nga panglantaw gidawat sa ikatulong kaliwatan sa Adventismo. Atong pagaisipon ang kontrobersiya sa “adlaw-adlaw” ingon nga ikaupat sa unom ka mga linya nga atong gikonsiderar karon diha sa modelo sa linya ibabaw sa linya.

Apan sa dili pa nato hisgutan ang ikaupat nga linya sa mga kontrobersiya sa Roma, kinahanglan nga hinumdoman nga sa miaging artikulo, sa dihang atong gihisgutan ang bersikulo napulo sa Daniel kapitulo onse, atong gipahayag: “Ang bersikulo napulo usab direkta nga nagdugtong sa “pito ka mga panahon” sa Levitico baynte-sais ngadto sa tinagong kasaysayan, apan kana nga linya sa kamatuoran anaa sa gawas sa atong ginapadayag dinhi.”

Si Uriah Smith maoy nangulo sa pagsalikway sa pito ka mga panahon niadtong 1863. Iyang gisalikway ang pagdugang sa kahibalo mahitungod nianang hilisgutan nga gipresentar sa mga artikulo bahin niana, nga gisulat ni Hiram Edson ug gimantala sa Review niadtong 1856. Ang mga implikasyon sa pagkauban ni Smith sa usa ka kalihokan nga nagpresentar sa pito ka mga panahon, apan nga sa ulahi misalikway sa pagdugang sa kahibalo mahitungod gayod nianang maong hilisgutan, anaa usab sa gawas sa hilisgutan sa mga kinaiya sa pagpaila ni Smith sa iyang giangkong nga bag-ong kahayag mahitungod sa hilisgutan sa hari sa amihanan; apan sa dihang tapuson na nato ang atong kinatibuk-ang pagtan-aw sa linya sa mga kontrobersiya sa Adventista mahitungod sa Roma, mobalik kita ngadto sa kamahinungdanon sa bersikulo napulo sa kapitulo onse sa Daniel, ug usab ngadto sa girepresentahan sa pagsalikway ni Smith sa mensahe sa Laodicea nga miabut niadtong 1856 uban sa pagdugang sa kahibalo bahin sa pito ka mga panahon.

“Ang atong pagtuo maylabot sa mga mensahe sa nahaunang, ikaduhang, ug ikatulong manulonda husto. Ang dagkong mga timailhan sa dalan nga atong naagian dili malihok. Bisan pa man kon ang mga panon sa impierno mosulay sa pagbungkag kanila gikan sa ilang patukoranan, ug magmaya sa hunahuna nga sila milampos, apan wala sila molampos. Kining mga haligi sa kamatuoran nagabarug nga malig-on sama sa walay-kataposang mga bungtod, dili matarog sa tanang paningkamot sa mga tawo nga inubanan sa mga paningkamot ni Satanas ug sa iyang panon. Daghan kitang makat-onan, ug kinahanglan sa walay hunong nga magsusi sa Kasulatan aron makita kon tinuod ba kining mga butanga.” Evangelism, 223.

“Ang dagkong timailhan sa kamatuoran, nga nagapakita kanato sa atong pagbarog diha sa profetikong kasaysayan, kinahanglan nga bantayang pag-ayo, aron dili kini pagub-on ug pulihan sa mga teorya nga magadala ug kalibog imbis nga tinuod nga kahayag.” Selected Messages, book 2, 101, 102.

“Nianang panahona daghang mga paningkamot ang himuon aron pakgangon ang atong pagtuo bahin sa pangutana sa santuwaryo; apan dili kita angay magduhaduha. Walay usa ka tul-id nga pikas nga angay lihokon gikan sa mga patukoranan sa atong pagtuo. Ang kamatuoran

nagpabilin gihapong kamatuoran. Kadtong mangahimong walay kasigurohan maanod ngadto sa masayop nga mga teoriya, ug sa katapusan mahibal-an nila ang ilang kaugalingon nga nahimong dili-matinoohon maylabot sa mga nangaging ebidensiya nga atong nabatongan mahitungod sa unsa ang kamatuoran. Ang karaang mga timaan sa dalan kinahanglan tipigan, aron dili kita mawad-an sa atong giya.” Manuscript Releases, tomo 1, 55